

59
175-70
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Βιβλ. IV, 59/1970

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-1/20-3/70.

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομὸπολις)... Κεραμίδιον.
 (παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας... Μαχνησίας
 Νομοῦ... Μαχνησίας

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Καραγι-
μος Δημήτριος... ἐπάγγελμα ἑ. ιδ. ἀεκάλος.....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Κεραμίδιον - Μαχνησίας.....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 2. ἔτη.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. Γεωργίος Μαράχμος τοῦ
Ξτερχίου.....
 ἡλικία... 80... γραμματικαὶ γνώσεις... Β. Δημοτικῶν..
 τόπος καταγωγῆς .. Κεραμίδιον..

Β. ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζονται διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; Αἱ δυνάμεναι νὰ καλλιεργηθῶν καὶ ἐ-
λέγοντο χωράφια, τὰ δὲ βοσχωτόγια ντερέδες......

Ἐπὶ ἤρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσονται κατὰ χρονικά διαστή-
 ματα ; ... Ὁ π. ἤρχον χωρίζεται.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς φυσικὰ πρόσωπα καὶ εἰς τὴν μονὴν Φλαμουρίου.

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; Ὁχι. τὴν ἐμοίρασαν. εἰς τὰ τέκνα τῶν α'.
μέσως μετὰ τὸν γάμον......

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ἀεχο. λούνται. συγχρόνως...*

εἰς ἀμφοτέρους καὶ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι), ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Μά. λ. εἶτα, ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *κολλῆγοι* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *εἰς εἶδος...*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἐποχικῶς. ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται. ἄνδρες καὶ... γυναῖκες. ἀπὸ τοῦ ὅδου. τὰ χωρία. ἢ δὲ ἀμοιβή ἢ πρὸς εἶδος.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

ὅχι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *οἱ νέοι. ὡς παραχρῆ. εἰς γαιοκτήμονας.*

καὶ αἱ νέαι. ὡς ὑπηρεταί (δοῦλαι) εἰς πλοῖα εὐνομήτας τῶν μεγάλων πόλεων.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... *ὅχι.* ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *ὅχι.*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μ.Ξ. Σωτήριον. κώπρον. αἰγοπροβάτων. Σ.Υ.Τ. ἡθως με-
τὰ τὴν βυζυμομήνην. ἐπὶ χαιτοὶ τὰ ποίμενά τοὺς εἰς
τὰ χωράφια. ὅπου ἐσταύλινον ταῦτα καὶ ἔτε-
λε. ἐλιπαίνοντο τὰ χωράφια.....

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἡ. ΧΡΗΣΙΣ. ἤρκειε τὸ 1925. Μ.Ξ. ΠΑΝΑ. Αἰμω. Φ.Ω.Σ

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τ.Ο. ΕΙΔΗΡΑΥΝ. ἈΡΑΤΡΟΝ. Τ.Ο. 1920. καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ τὸ 1964.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε, τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ε.ΑΡ. ΗΕΙ. ΜΟΝΟΝ ΤΟ ΜΟΝΟΤΕΦΕΡΟΝ ΕΙΔΗΡΑΥΝ ἄροτρον, ἢ δὲ προμηθευτὰ τοῦ ἐγένετο ἀπὸ τὸ ἐλπίθρον ἐμπορία τῆς πόλεως Βόλου.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

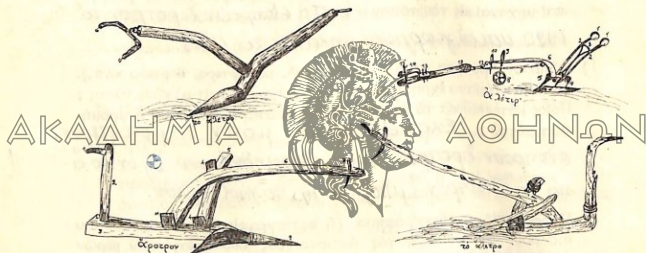
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ τὸ 1964.....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Ε.Π.Ε.Ν.Σ. ἀπὸ τὸ 1964.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) Δέν. εκπαιμοποιούγ

5) Μηχανή ἀλωνισμού Μάναν. Σαϊ' ἐνέως. τό. 1896. (ηφατόλα).....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Τό. ξύλινον. ἄροτρον. ἦτο. ὡς... ἐπὶ τῷ πλῆθει. τῷ πλεον. χρησιμοποιοῦμενον. Τοῦτο. τό... κατεσκεύαζε. ὁ ἴδιος. ὁ γεωργός. καὶ ὁ ἴδιος. τό... ἐπεμεύαζε. ζήμερον. δέν. ὑπάρχει. ἐν. χρέει.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο μιᾶς μορφῆς δι'
ὅλα τὰ εἶδη τῶν χωραφῶν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.....

Ἦτο κατασκευασμένη ἢ ἐκ ξύλου ἢ ἐκ σιδήρου.
ἐκ ξύλου.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

πριόνι

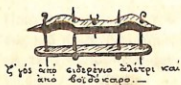

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες, ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Διὰ τοῦ ὄργωματος ἐκρησιμοποιεῖται βοδία.*
- β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Ἐκρησιμοποιεῖται διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῖλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *Ἀπὸ τοῦ 1940.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

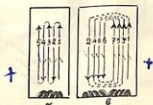
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται τὸ χωράφι εἰήμερον ἀλλὰ καὶ παλαιότερον με ἀνοιγομένης αὐλακιές κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς...
τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα α.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Ἐπίσης... χρησιμοποιοῦν καὶ τὸ ὄργωμα τῶν ἐκσδιαγραμ-
ματος β! -

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσθράδες κ.λ.π.);

+ Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν;

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

Υ) Ἀροτρίσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν....

- † 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; . ἔκρημα ποίουν.

τὸ δισάκι ἢ τὸ σαμμί· εἰς αὐτὰ ἐμβαθὺν τὸν ἐσπῶρον καὶ ἐξ αὐτῶν λαμβανόμενος ὁ ἐσπῶρος διεξωρπίζεται ἐπὶ τῶν ἐδάφους.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Εἰς τὰ ὀπίσθιον. ἄμραν.*

τῆς βουκέντρας ἐξοπαθέων. ἐξοπαθεῖν. τεμάχια. πού. ἐλέγετο. ἐπάτειλα. καὶ. μέ. αὐτήν. ἐμαδαρίζον. καί. χόρτα. ἢ ριζίδια. ἢ χύμαζα. ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τοῦ ἀρόστου.

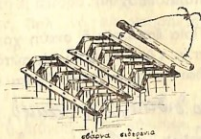
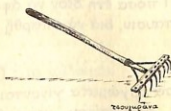
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Δὲν. ἦτο. ἀπαράμιτος. ἔαν. ὄμως. ἔχε.*

εὐώλου. ἐγίνετο. εὐβαρνεμα. διὰ τὴν ἰσοπέδωσιν. καὶ τὴν. ὠρολογίαν τῶν γωργῶν. " νὰ ἐπάσων εἰς χμου μου λες π. "

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάππα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
πρόσωπα τὰ διηγεῖται ἐβοήθουν τὸν ζευγολάτην εἰς τὸ ὄργωμα καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἐπορὰν ἦσαν οἱ γυνεῖς ἢ παραινιοὶ τῶν ζευγολατῶν καὶ ἐμαλοῦντο κ. παρακέρει τῶν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους. *Δέν ἐκαλλιεργεῖτο οὐδὲ καλλιεργεῖται ὄσπρια*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

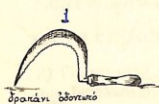
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ..ἔθερίσαντο τὰ δημητριακά μετὰ δρεπάνι ὀδοντω-
 τὸ ἢ μετὰ λελέμι... ὡς πρὸς κατακτείνω εὐκόλως.....
 1... Δρεπάνι ὀδοντωτὸ ... 2... λελέμι.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Δὲν ἐκρημικισίθη· ἄλλο εἶδος ἐργα-
 λείο· διὰ τὸν θερισμό.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .. *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ..* ..

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. . . *Τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα* . . .
καλοῦνται ἀγκαλιές. ἢ χερὸ βολα . . .

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *ἔθεριζαν ἄνδρες*
γυναῖκες, ἀχόρια, καὶ κορίτσια . . .
Δὲν ἤρχοντο ἀπὸ ἄλλου μέρους ἐπαγγελματίαι
θεριζαί . . .

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὴν πληροφορίαν καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) . . .

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; . . .

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

..Ἐτραγουδοῦσαν...διὰ φωνα τραγούδια...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάσαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶσιμον.

Δ.ε.υ. ὑπάρχει καὶ ἐδικαὶ κατὰ τὸ τέλος τ.ῶ. θερισμοῦ.

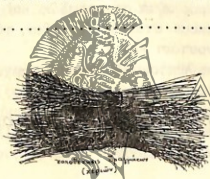
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραις ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δέσιμον ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Δέν. εὐαγγελιερ. γήθη... ποτὲ πατάτα εἰς
ζόν. ζόπον. μας.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Δέν. ἐευνηθίξεν. παλαιότεροι ἢ διατροφή.
ζόν. ζόν. κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα
π.χ. μὲ σανόν, τριφύλλι ἢ βίκον.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τ.ἀ. δεμάτια..μεζεφόροντο πρὸς ἀλωνιῶμόν.
εἰς ἀλάνθ. θέσιν, εἰς τό. λεγόμενον ἀλὼνι.

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

.....

.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ἀνέκαθεν ὑπῆρχεν ἀλὼνι διὰ τό.
ἀλωνιῶμα.

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; Ἐξω. τ. ἐν χωρίῳ. καὶ. κοντά. ὡς.. ἐπὶ τό. πλατύν. εἰς τό. καίματα. καὶ. εἰς μέρος.. ποῦ. νὰ. τό. πιάν. κ. ὁ. ἄ. ἔραθ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

*Τὸ ἀλώνισμα ἀρχιζ. ἐξ ἑλ. τοῦ λ. καὶ γίνετ. ...
20 Σεπτεμβρίου περὶ π.ν. -*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

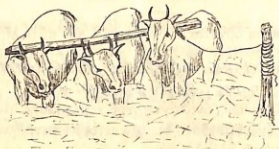
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). *Πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ.*

ἐμβαδρίστη. καὶ χόρτα... μὲ τὴν τ. ἐὰν...

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

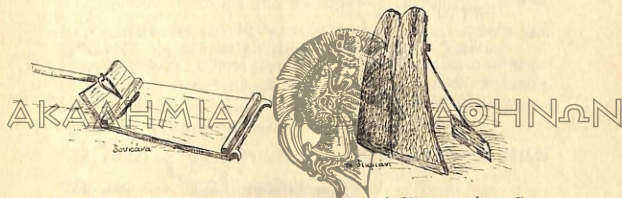
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρουλούρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

... Δὲν... ἐχίγαντα... αἱ ἀνωτέρω... ἐργασίαι εἰς...
τὸν πόπον μας...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
 ... Δ. ἐν. ἐχί νεω. τοι ἄνω. ἄ λωνι β μός. εἰς. τόν.....
 . τὸ πον. μ. ας.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκίνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ο. ἀλωνισμός ἤρchiξε τὴν 8^{ην} ἢ 9^{ην} πρωιμὴν καὶ ἐτελείωνε μόλις ἐβαλὶ λυκεν (ἔδυε). ὁ ἥλιος ἔάν δέν ἐξεδείωνε. ὁ ἀλωνισμός ἤρchiξε πάλιν τὴν ἄλλην ἡμέραν, ὁπότε εἰς 3^{ην} 4^{ην} ὥραν ἐτελείωνε τὸ ἀλωνισμὸν τοῦ πρώτου γεωργίου...*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

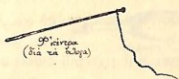
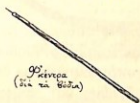

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν Ἡ. ἐργασία. ἑνὸς ἀπλώματος ἐλέγετο. ἀλώνισμα ἢ ἐτρώμα. Ἐνα ἐτρώμα ἐχρειάζετο... μίᾱ ἡμέρα. καὶ πολλὰς φορές. 2 ἢ 3 ἡμέραι..

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες. εὐκὲς μεταφράζονται εἰς μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ βεβήματα ἐπιμήκεις καὶ ἐλέγετο λαμνί.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦραοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με τὰ ἴδια ὁμογενεῖα αὐτῶν καὶ με τὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶου

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Δὲν.. ὡς ἄρκεν. παλαιότεροι.. καλλο. εἰδος. χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχυν

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

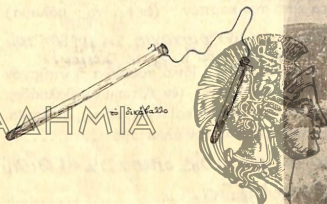
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

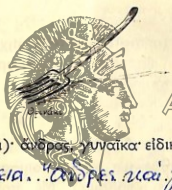
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

.....
.....
.....
.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
ἄ. ο. λ. ἢ. ὁ. μ. ο. γ. ἔ. κ. ε. ι. α. ἄ. ν. δ. ρ. ε. ι. α. ἢ. γ. υ. ν. αῖ. κ. α. ἢ. μ. ε. λ......

.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

.....
.....
.....
.....

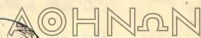
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

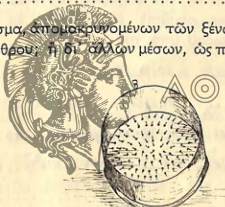
..... Δέν γίνεσθαι εἰς οὐδένα δημηγροῦν.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

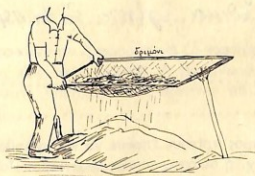
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

κόκκινο παλιό βερμύτινο

καὶ οὐκ ἔστιν ἀπολογία

νων με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὁ καρπὸς, σχηματίζεται εἰς σωρόν.
 μ.ε.ε. φτυάρι... καὶ ἀποθίκεται μὴ γνύεται. τὰ ἔργα...
 ὡς... τοῦ λιχνίσματος... εἰς τὴν κορυφὴν τ.ῶ σωρ.ῶ...
 πῶς... γὰρ ἐπακολουθεῖ... ἄλλ.δ.α.α...

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

οὐδὲν ἔθιμον ἐχίτεται εἰς τὴν ἀποθήκην μας.....

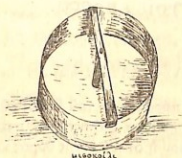
γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

.....

.....

.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλφειάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα των δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

.. ο.ὐ.δ' ἐν ἄλλοις μερίδιοις κατεβάλετο εἰς τρέτας

.....

.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

.....

.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρον ἀπεδυναμένον ἐστὶν...
 τὴν ἀχυρῶνα ἐντὸς τοῦ χωρίου μετεφέρω. ἐντὸς...
 εἰδωλὸν ἑστῶτα ὑφαντὸν ποῦ ἐλέγχω χαράττια.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...
 Δὲν ἐγένετο διαλογὴ τοῦ σπόρου.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρης 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρης τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)
 Τὸ ἑσπέρης τῆς 23^{ης} 'Ιουνίου.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;
 Μόλις παρὶ καὶ κυμῶσαι εἰς τὰ βυθόδρομα
 τοῦ χωρίου.....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Τὸ ἀναρμα. τῆς. πυρᾶς. λέγεται... φωτιά.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

..... Οἱ. νεαροὶ. γυναικες. ὡς. ἐπὶ. τὰ. πλῆθον

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.

Τὰ κλέπτουν; * Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;

Τὰ. φέρουν. οἱ. γεροντιες. ἀπὸ. τὰ. ἐπί. τῃς.

ταύτης.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... ἀπὸ. τῶν. ἐν. τῇ. πόλει. ... ἐν. τῇ. πόλει. ...

εἰς. τὸ. σταυροδρόμι. φέρονται. μαφί. των. ...

καὶ. ξύλα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

..... ὅταν. πῶς. ἐπὶ. τῇ. φωτιά. ... λέγον. τῇ. ...

ἐξ. τῆς. πόλεως. ἢ. ἀπὸ. τῆς. πόλεως. ... τῆς. πόλεως. ...

ὅταν. τὰ. ἔντομα.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

..... ὅταν. πῶς. ἐπὶ. τῇ. φωτιά. ... τῆς. πόλεως. ...

καὶ. ἐν. τῇ. πόλει. ... τῆς. πόλεως. ...

ἐν. τῇ. πόλει. ... τῆς. πόλεως. ...

..... ὅταν. τὰ. ἔντομα. ... τῆς. πόλεως. ...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Σ. τὴν φωτιά... κοίχον... γεμὶ τὸ βρεφάκι.....
 παρ' ἔδραν... φιλάξει... τὴν πρῶτη... τοῦ Μάρτη.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερεῖ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 28
Δεκεμ. 7

Πρὸς

Τὸ Κέντρον Ἑρευνῆς Ἑλληνικῆς
Παιδαγωγικῆς τῆς Ἀκαδημίας Ἀ-
θηνῶν.

(Διὰ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ Δημο-
τικῆς Ἑκπαίδευσεως Β. Περιφέρειας
Μαγνησίας)

Εἰς Ἀθήνας

ὑποβάλλεται

ἡ ἑρωτηματοδόχιον τοῦ
Κέντρου Ἑλληνικῆς Παιδα-
γωγικῆς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ἐν Κεραμίδιῳ τῇ 28-3-70

λαμβάνω τὴν τιμὴν καὶ υποβάλλω
τὴν εὐνημμένον τὸ ἀποστέλλεν
ἑρωτηματοδόχιον εὐμπεπληρωμένον
μετὰ περιγραφῶν τῆς ἐλληνογλω-
σσικῆς ἡλικίας διὰ χειρὸς καὶ ἐργα-
σίου κατ' ἑορμαὶν πυρᾶς, διὰ τὰς αἰ-
τίας.

Ἐπιθεωρητὴς

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολικῆς

Δ. Καραϊσκάκης

Δ. Καραϊσκάκης

Συνήθως αἱ μεγάλαι οἰκογένειαι πού εἶχον πολλὰ
 ἄτομα ἰκανά πρὸς ἐργασίαν ἔπαιρνον καὶ τὰ αἰτήματα
 τοῦ μοναστηρίου (Φλαμούριον εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ μονα-
 στηρίου), τὰ ὅποια ἐκτελέεσκον μὲ δημοπρασίαν (βι-
 ταίρι ἢ καλαμπόκι). Εἰς τὰ χωράφια αὐτὰ εἰργάζοντο
 μὲ δούλους τὴν οἰκογένειαν. Εἰς τὸ μοναστήριον ἔ-
 δίδον τὸ τρίτον ἀπὸ τὴν εὐχαισμένης εἰς εἶδος, τὸ δὲ
 ὑπόλοιπον $\frac{2}{3}$ ἔπαιρνον οἱ καλλιεργηταί. -

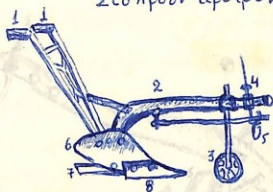
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἑρωτησίς Ε - 1

Σιδηροῦν ἄροτρον

Τό σιδηροῦν ἄροτρον ἐκρημμοποιήθη τό πρῶτον τό 1920.

Ἡλκιά διὰ τὰ ἔμποσιμα τελείως τό ξύλινον ἄροτρον ἐκρειάσθησαν
 τρίαμιση ἔτη καί ἕξι περιεσσότερον. Σήμερον κρημμοποιεῖται ἀπο-
 κλειστικῶς τό σιδηροῦν ἄροτρον διά τῶν ἀροτρίακινῶν χωραφίῶν.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΟΥ ΑΡΟΤΡΟΥ:

1. - Χειρολαβή.	5. - Κουτσαδούρα.
2. - Σταβάρι.	6. - Φτερό.
3. - Ρόδα.	7. - Στρῶς.
4. - Σταυρός.	8. - Ψυλί.

Σελίς 4

Ἑρώτησις: 67-2

Εἰκὼν: Ἄροτρον

Τὸ ξύλινον ἄροτρον εἶχε τὴν μορφήν τῆς ἀνωτέρω εἰκόνης.

Σήμερα δὲν χρησιμοποιεῖται καὶ ὅσον ἔχει ἀπαιτηθεῖται ἀπὸ
 τὸ εἰσπράττειν ἄροτρον.

Ἑρώτησις: 67-3

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΟΥ ΞΥΛΙΝΟΥ ΑΡΟΤΡΟΥ:

1. - Χειρολάδα	5. - Κλειδί
2. - Κοντούρι	6. - Παράβουλα
3. - Σπάδα	7. - Σφῆνες
4. - Σταβάρι	8. - Ὑνί

ΞΕΛΙΣ 5

Ἐρωτήσεις 4

- 4.- Τό ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο μίᾱς μορφῆς διά τήν ἀρ-
τρίαβιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων. Ἡ μορφή τοῦ ὑνιοῦ
ἦτο (καθ' ὅσον ἐήμερον δέεσθαι ἐν χρήσει, λόγῳ τῆς καταργήσεως
τοῦ ξυλίνου ἀρότρου) ὡς τῆς καταγέρῳ εἰκότος.

Εἰκὼν: Ὑνί

Ἐρωτήσεις 5

- 5.- ~~Τὸ ἐκπῆμα~~ τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου ἦτο, ὡς τῆς καταγέρῳ
εἰκότος.

Εἰκὼν: Σπάθη

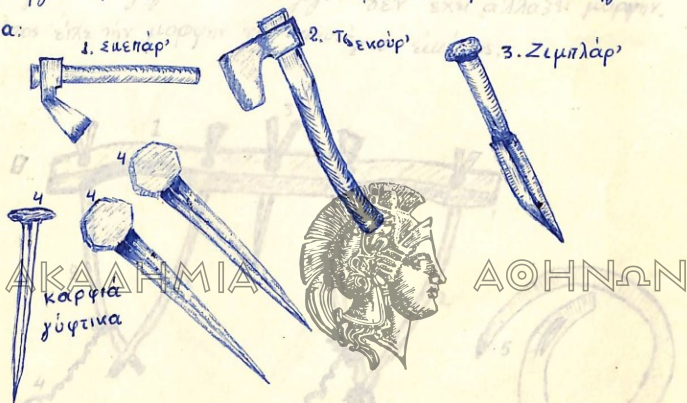
Τὴν ὀπὴν ποῦ ἔχει πρὸς τὸ κάτω μέρος τὴν θέλει, νὰ διέρχε-
ται δι' αὐτῆς τὸ ὑνί καὶ γὰρ ἐξερεώνωνται τοῦτο.

Ἐρωτήσεις 6

- 6.- Ἡ σπάθη ἦτο κατασκευασμένη ἐξ ὀλοκλήρου
ἀπὸ ξύλου.

Ἑρώτησις 7

Διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ξυλίνου ἀρότρου
 ὁ γεωργὸς ἐκρησιμοποιοῦσε τὰ ἐν τῇ κατωτέρῳ εἰκοσίᾳ ἐργα-
 λεία:

Τὸ Σιεπάρ' καὶ τὸ τεκεούρ' τὸ ἐκρησιμοποιοῦσαμε διὰ τὸ πελέ-
 υμα τῶν ξύλων, τὸ ζιμπλάρ' διὰ νὰ ἀνοίγουμε γρύπες εἰς τὰ
 ξύλα (δηλαδή ὡς σκαπέλο) καὶ τὰ γύφτινα καρφέα διὰ τὸ κάρφω-
 μα τῶν παράβουλων.

3. - Κλέσι

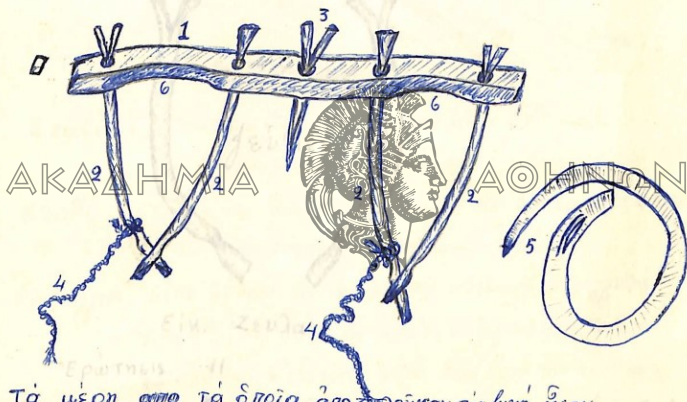
4. - Ζευλόκοιτα. Ἐπὶ τῷ ὑποπόδιον τῶν ξύλων διὰ δένδρον

5. - Λουρί. Διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ ξυλίνου καὶ ἀρότρου ἡφιστάσθη

6. - Μαλακία

Ἐρωτήσεις

Διὰ τὸ ψέψιμο (ψωγάρισμα) μέ δύο ψῶα ἦτο καὶ εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ψυχός. Ἀλλ' ὁ ψυχός δὲν ἔχει ἀλλάξει μορφήν. Οὗτος εἶχε τὴν μορφήν τῆς κατωτέρω εἰκότος.

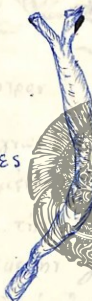
Τὰ μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσαν τὸ ψυχὸ ἦσαν

- 1.- ὁ ψυχός ἢ ψυχός
- 2.- Ζεῦλες (δύο Ζεύη)
- 3.- Κλεδί
- 4.- Ζευλόβχοιτα, στὸ κατώ μέρος τῶν ψυχῶν διὰ δέξιμο
- 5.- Πουρί. Διὰ τὸ δέξιμο τοῦ ψυχῶ καὶ ἀρότρου περίω 80 ἐκ.
- 6.- Μάλαμα

Σελίς 6

Ἑρώτησις 10

- 10.- Αἱ φῦλαι ἦσαν θύλιναι καὶ ἔαγον εἰς τὸ ἐπαίνῳ μέρος ὄγκωμα ἢ εἰς ἔα «ν» διὰ τὰ ζεραῶνται εἰς τὸν πυλὸν καὶ εἰς τὸ κατω μέρος ἐχρησμήν διὰ τὰ ευχραῶνται τὸ δέ-
εργο τοῦ φηλόσκοινα. εἶχον δὲ τὴν μορφήν τῆς κατωτέ-
ρω εἰκότος.

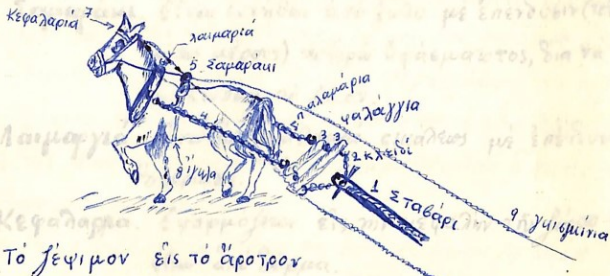
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εἰκ. Ζεῦλα

Ἑρώτησις 11

- 11.- εἰς τὸ θύλινον ἄροτρον δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο κρέως διὰ
τὴν πρόδωκεν αὐτῷ μετὰ τῆς πυλῆ. εἰς τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον
ἐχρησιμοποιεῖτο τοῖσιν κρέως ἐν εἰδηροῦ καὶ ἐλέγχο ἀπλῶς
κρέως.

Τὸ ἑψίμον εἰς τὸ ἄροτρον

1.- Σταβάρη. Τούτο εἶναι γινώσκοντες ἄλλ-

2.- Κλῆιδι. Τὸν προσηγορεύειν κλῆιδι.

3.- Φαλάγγια. ἔχουσιν ξύλινα καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκροχχολά.

ἔχουσιν δὲ εἰς τὰ ἄκρα ἀνὰ δύο ἄχρωσφα διὰ τὴν μεταξύ των εὐδεῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐδεῖν, τοῦ ἐγὸς καὶ τὸ σταβάρη, τοῦ ἐξέρον μετὰ παλαμάρια.

4.- Παλαμάρια. ἔχουσιν εἶναι ἀλυκίδες. Σενδεύονται δὲ μετὰ τὴν λαμαργία σαμαράνι καὶ φαλάγγια. Διὰ τούτων τὸ ἄροτρον.

Ἑρώτησις 12α (συνέχεια)

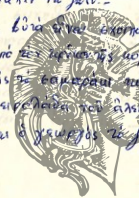
5 - **Σαμαρείαι.** Είναι συνήθως ἀπὸ δύο μετ' ἐπένδυσιν (τοῦ κατω μέρους) καὶ δύο ὑφάσματα, διατὰ μὴ κυλάν τι βῶον.

6 - **Λαιμαργία.** Είναι ἀπὸ γαλακτὰ σιμώδης μὲ ἐπένδυιν δερμάτιν.

7 - **Κεφαλαριά.** Ἐφαρμόζων εἰς τὴν κεφαλὴν τὴν βῶον καὶ εἶναι ἀπὸ δέρμα.

8 - **Ἥχιλα.** Είναι ἀπὸ δέρμα, δένει καὶ ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ βῶον καὶ ἐκτείναν τὸ σαρκαρὶ αἰσὺν ῥάχιν τὰ βῶον.

9 - **Γυιερζιλία.** Είναι ἡνίκά ἀπορῶνται εἰς αὐτὰ διέχοντι ἀπὸ τοῦ κατω μέρους, πού ἦναι ἐπένδυ εἰς τὸ σαρκαρὶ καὶ καὶ ἀπὸ τὴν κοιλίαν καὶ ἐκτείναν τὸ σαρκαρὶ αἰσὺν ῥάχιν τὰ βῶον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΟΥΛΗ

Ἐρῶ τ η 6 6 5 α'

Παλαιότερον ἀλλὰ καὶ ἐνήμερον τὸ ὄργωμα ἐχίνετο
καὶ γίνετο ἀποσυμπίκνυν ἀπὸ ἑνδρα, καὶ μάλιστα ἀπὸ
τὸν ἰδιουήτη τοῦ ἄγρου. Πολλὰς φορές ὅμως τὸ ὄργω-
μα ἐχίνετο ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ ἰδιουήτη ἀλλὰ ἔπρεπε
ὅμως νὰ εἶται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ὄργωματος καὶ ὁ πατήρ του
ἢ ὁ παπὸς τὴν κοττά.

Εἶχον τὴν βυνήθια γὰρ πηγαίνον ἀπὸ βαθείας πρῶτης εἰς
τὸ κῆμα καὶ ὄργωνον ὅλην ἐκδόν τὴν ἡμέραν καὶ ὅσον
ἢ ἀροφίαεῖς μετὰ βόδια καὶ βραδεία.

Μετὰ ἐπὶ τὸν κῆμα εἰσάγοντο εἰς τὰ προεφα-
χουν οἱ γεωργοί, βυνήθιος ψαμί καὶ ἐλίες ἢ κυρί, γὰρ
δὲ βόδια γὰρ ἄφρον ἐλεύθερα ἢ γὰρ ἐδιδον καὶ αὐτὰ
λιγὸ βανὸ νὰ ψάχνουν. Μετὰ ἀπὸ τὸ κολατιὸ ἔπιανον
τὰ βόδια καὶ γὰρ ὠδηγῶσαν εἰς τὸ ἄροτρον ἢ ἐκεῖ
ἀπὸ ὅπου δὲ ἤρχον τὸ ὄργωμα. —

Ἑρώτησις β. - 1. -

Πρῶτα ἔδενον τὰ βόδια ἀπὸ τὰ κέρατα μετὰ τὴν ευχυσίαν
(αὐτὸ τὸ σκοπὸν ἦναι μεγάλο τόσο ὥστε τὰ φθάνει εἰς τὴν χειρο-
λάδα τοῦ ἀρότρου). Ἐπειτα ἔβαζον τὸν σφυγὸν καὶ ἐν συνε-
χείᾳ ἔδενον τὰ σφυγλὸ σκοπία. Μετὰ ἔπαυον τὸ ἀλῆφι
(δηλοδὶ τὸ σταθάρει) καὶ τὸ βυλὶ δέον μετὰ τὸ σφυγόν. Ἐπει
ἦσαν ἔτοιμοι διὰ τὸ ὄργωμα ὡς καὶ κατωτέρω εἰκόνας.

Εἰκόνα. Ὁ ὄργωμα μετὰ βόδια καὶ διὰ
βυλίνου ἀρότρου.

Ἑρώτησις β. - 2. -

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὡς ἀνωτέρω ἐχίνοιο καὶ τὸ σφυγμό
εἰς τὸ σταθάρει ἄροτρον. Μετὰ τὴν διαφορὰν εἰς τὴν δέειν τῷ λουριῷ
διὰ τὴν εὐνδεῖν σφυγὸν καὶ ἀρότρου ἐκρησιμοποιῶν καίμον ἐν
εἰκόνα.

Σελίς 8

Ἐρῶτηις 5

Ἐάν τὸ κτῆμα ἦτο ἄνω τῶν δέμα εὐρεμμάτων καὶ
τῆν ἐπορὰν μόνον καὶ ὄχι εἰς τὸ ὄρχωμα, ὁ γεωργὸς ἔμαθε-
ται ἢ δύο χωρίσματα, τὸ ὁδοῖον ἔλεγε «θάϊ».

(εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ γεωργὸς ἔλεγε «θάϊ κἀνω θάϊ
ἐπὶ χωράφι γιὰ νὰ ἐπείρω»). -

Κατόπιν ἀπὸ τοῦ «θάϊ» ἔκλυε τὸ κτῆμα εἰς «ἐπουρίες»
μὲ μία αὐλαμιά βωδιά καὶ ἐκτὸς ἢ δέμα βήματα.

Ἐάν τὸ κτῆμα ἦτο καὶ τῶν δέμα εὐρεμμάτων συνη-
θως δὲν ἐγίνοντο χωρίσματα ἀλλὰ ἔβαλλον «ἐπιδούρες»
μέτρητες αὐτὰ δέμα βήματα καὶ μετὰ ἐγίνετο ἡ ἐπορὰ.

Ἐρῶτηις 6

Εἰς τὸν τόπον μας δὲν ὑπάρχει συνηθεῖα ἐπορᾶς
εἴτον ἢ ἄλλων δημιουργιῶν μὲ ἐπαπάνη ἢ ἄλλο μέτρον
παρὰ μόνον μὲ ἄροτρον. -

Ἐρῶτηις 7

Ἐνα εἶδος ὄρχωμας ὑπάρχει ἀλλὰ καὶ ἐήμερον
πάλιν ἕνα εἶδος ὄρχωμας ὑπάρχει. Τὸ εἶδος τῆς ὄρχωμας
εἶναι μὲ τὸ ὑνὶ πλαγίως. Δηλαδή ἡ διάτρεξις τῶν αὐλά-
ων γίνεται πλαγίως καὶ ὡς βάθος ὄχι μεγαλύτερον τῶν 20 ἐκατ.

Σελίς 9

γ) Ἀροτριάσεις (ὄρχωματα) τοῦ ἄγρου πρὸ τῆς ἐπορᾶς:

Ἐρώτησις 1

Κατὰ τὴν ἐπορὰν τῶν δημητριακῶν ἐχένοιο τὰ ἐξῆς ὄρχωματα: Τὸ πρῶτον ὄρχωμα ἐχένοιο τὴν ἀνοιξιν καὶ ἐλέγχοιο ἀνοιξιάκιον ὄρχωμα. Μετὰ ἑκατοὶ ἡμέρες ἐχένοιο τὸ δεύτερον ὄρχωμα καὶ τὸ ἔλεγον «δεύτερο ἀλέφι» πρὸς ὅποιον ἢ διὰ τοῖς τῶν αὐλάων ἐχένοιο καθεὶς ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ὄρχωμα. Ἐπειτα ἐχένοιο τὸ ἀνθράκιον δηλαδὴ τὸ διθόκιον. Ἐπεὶ τὸ κῆμα ἐπορᾶν ἐπορᾶν τοῦ καλαμποκιοῦ. Ἡ ἐπορὰ αὕτη ἐχένοιο μέχρι 15 Μαΐου. Κατὰ τὸ γονιόπωρον ἐκαλῶσαν τὸ καλαμποκίον δηλαδὴ ἐχένοιο ἢ βυχομυδὴ) καὶ ὠρχώνετο τὸ χωράφι ἄλλες δύο φορές διὰ τὰ γίτη γόρα ἢ ἐπορὰ τοῦ εἴτον ἢ ἄλλου εἴδους δημητριακῶν παρεμφερῶς πρὸς τὸν εἶπον. -

Ἐρώτησις 2

Δὲν ἐκαλλιφερόντο ἀπενεχτὰ ἐλόγω μὴ ἐπάρξεως γροῦ. -

Ἐρώτησις 3

Σπάνια ἀφῆτον καὶ ἀφῆτων κτήματα διὰ ἀγραγὰς παυεῖν. Ἐὰν ἀφεθῇ, δὲ ἀφεθῇ μόνον δι' ἑν ἔτος. -

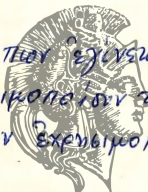
Ἔρως τῆς 2

Διὰ τὸ φύγεμα υπηρωγιῶν.

Εἶχον μικροὺς κήπους ἐντὸς τοῦ χωριῦ πού ἔς αὐτοὺς
ἐκκαλλιέργουν διάφορα υπηρωγικά. Οὗτοι δὲ ἦσαν ξηρικοί
δηλαδή δὲν ἐπορίζοντο παρὰ μόνον ὀρχόχερσον ἥτοι ἀπὸ τοῦ
1940 καὶ ἐνῶθεν. Εἶχον δημιουργήσει ἐξέργες καὶ ἐξ
αὐτῶν ἐπόριζον τὰ υπηρωγικά τας. Τό γερὸ τῶν ἐξέργων
ἦτο τῆς βροχῆς.

Ἡ ὄρχωβις τῶν κήπων ἔχιντο μὲ διυέλια.

Διὰ τὴν ἐποράν ἐκκαλλιέργουσαν τὸ ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐνῶθεν
ἐκκαλλιέργουσαν καὶ τῶν κήπων.
αὐτῶν.

Τό φθινόπωρο μέ τις πρῶτες βροχές ὄρχωνον τὸν κήπον
μὲ τὸ διυέλι, μετὰ ἔπερνον λίγα πατάκια καὶ λίγα
κρεμμύδια. Δὲν εἶχον διαφορετικὸ ὄνομα τὰ ὄρχωμα-
τα αὐτά, παρὰ φθινοπωρινό σκαψίμο τοῦ κήπου.

Τὴν ἀνοιξὶν καὶ μάλιτα μερικὲς φορές, ἐὰν τὸ θέλος
τοῦ χειμῶνος ἦτο εὐτοῖον διὰ ἐποράν, ὥρχωντο τὸ
υπόλοιπον μέρος τοῦ κήπου μὲ διυέλια καὶ ἔπερνον ἢ
ἐφύγεον, ὡς ἀνωτέρω, μαρούλια, κρεμμύδια, σκόρδα.

Κατὰ τὰ μέσα τῆς ἀνοιξῆς ἀφού ὁ καιρὸς ἔχει πλέον

Συνέχεια τῆς ἐρωτήσεως 2
 φεβάνει ἔπερον καὶ ἐπερουν τὰ φασόλια καὶ
 τὰ κολλομυδάκια, πάλι μὲ ἓνα μόνον ὄργανον μὲ διέλι
 καὶ τὴ ἐπορά μὲ βυαλιζήρι. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἀραβόετος. Διὰ τὸν ἀραβόετον (καλαμπόαι λέγεται
ἔδω ἀπὸ τοὺς γεωργούς) ἔχιντο δύο ὄργανα.

Τὸ πρῶτον τὴν ἀνοιξιν (ἐπὶ τὴν ἄρκας μαίω) καὶ ἐλέ-
γετο «ἀνοιξιάτικον». Τὸ δεύτερον μετὰ ἑκκοι ἡμέρας ἀπὸ
τοῦ πρῶτου καὶ ἐλέγετο «δεύτερον ἀλέγει» γύρισμα.

Ἐπειτα ἔχιντο τὸ βάρνισμα δηλαδὴ διβόλιμα.

Μετὰ ἔχιντο τὸ ὄργανον τῆς ἐπερᾶς. Δηλαδὴ καθε-
δωκὴν εὐλαυιὰ ἔρριχνον τὸν ἐπὶ τὸν.

Σίτος. Μετὰ τὴν ἐσοχμομένην τοῦ ἀραβόετου παρα-
κατα

τὸ φθινόπωρον (ζέλος Ὀκτωβρίου - ἀρχὰς Δεκεμβρίου)

ἔν ὄργανον διὰ τὴν ἐπερὰν τοῦ εἴτου. Ἐὰν εἶχε
«χασμοῦλες» δηλαδὴ διβόλια ἔχιντο βάρνισμα.

Κριθὴ, εἰκαλὶς κ.λ.π. Δὲν ἐμαλλιέρχουν.

ψαχάρι - κηρωγιά. Δὲν ἐμαλλιέρχουν.

Σελίς 11

Ἐρώτησις 8

Δέν ἐπαλλιέρχον εὐδερμίαν φωτροφήν μέχρι τοῦ ἔτους 1950. Ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ἐπέωθεν ἤρχισαν νὰ καλλιερῶσιν βατόν (βήμον) μέγα εἰς τὰ ἀμπέλια. Κατὰ τὸ φθινόπωρον ἀφού ἤέβουν τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου γίνεται ἡ ὄρχωσις μὲ ἕνα φύον (ἄλογο ἢ ἡμίονο) καὶ γὰρ γελοῦσία μὲ μικρὰ βενφενάροτρα (φρέζες) κατὰ τὸν μήνα Νοέμβριον ἢ Δεκέμβριον ἀταλόγως τῶν καιρῶν βουρμπῶν γίνεται ἡ ἐπορά ἀφού πρῶτον γίνει δεύτερον ὄρχωμα. Μετὰ τῆς ἐπορᾶς ἀκολουθεῖ ἐξαρχισμα μὲ ξυλῆται ἐλάρταν διατὰ καλυφθῆν ἀφ' ἑτοῦ μὲτ' ὁ εὐαρος ἀφ' ἑτέρου δὲ γὰρ γίνῃ ἱσοπέδωσις τοῦ ἀγροῦ. Ἡ ἱσοπέδωσις εἶναι ἀπαραίτητος διατὴν καλλιτέραν βουρμπῶν ἀρχόμενον. -

Ἐρώτησις 9

αὐδ' ἐποσε ἔχενεσο ἢ καλλιέρχεια γεωμήλων. -

Ἐρώτησις 2

Τὰ χόρτα καὶ ὁ εἰνός ἐξερίσονται καὶ θερίσονται
 μέ τὴν κοββίαν (τῆς ἀνωτέρω εἰκόνος ἐργαλείον)

Ἐρώτησις 3

ἈΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ ΔΕΛΦΩΝ ΔΕΛΦΩΝ ΔΕΛΦΩΝ ΔΕΛΦΩΝ
 καὶ τῆς κοββίας ὁμαλή ὡς τῆς κατωτέρω εἰκόνος.

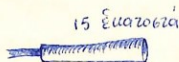
Ξ ε λ ι ς 12

Ἑ ρ ὠ τ η β ι ς 4

Ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπατιῦ καὶ λελενιῦ ἦτο κατασκευασμένη ἐν βύλῳ ἐρογχυλῶν. Ἐἶχον δὲ τὴν ἑξῆς μορφήν.

Χειρολαβὴ
δρεπατιοῦ

Χειρολαβὴ
λελενιῦ

ΔΟΚΙΜΙΑ
ἡ δὲ χειρολαβὴ τοῦ δρεπατιοῦ ἦτο κατασκευασμένη ἐν βύλῳ ἐρογχυλῶν. Ἐἶχον δὲ τὴν ἑξῆς μορφήν.

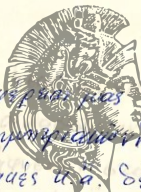
Χειρολαβὴ δρεπατιοῦ

Ἐρωτήσεις 5.-

Τὰ θεωρητικὰ ἔργα τῶν μαθηματικῶν οἱ χαλιῶδες
ἢ εἰδηρᾶδες. Αὐτοὶ (οἱ χαλιῶδες ἢ εἰδηρᾶδες) λόγῳ τῆς
καρβύνας ποὺ ἐκρηκνύονται διὰ τῆς κατεργασίας τῆς
ἐκδόρου, ἐγίνοντο μαύροι καὶ γι' αὐτὸ τοὺς ἀπεβάλλον
καὶ γύφτους.-

Ἐρωτήσεις 6.-

Αἰδοῦμαι εἰς τὴν περιφέρειάν μας ἐγγεγραμμένους
διὰ ἐκρέμειας τῶν δημοπρασιῶν ἢ δεπρίων. Ἀλλὰ
τὰ ἄλλα φεβδία-φαῖς κ.ά. δὲν ἐπαλλοτρίωντο εἰς
τὴν περιφέρειάν μας

Σ' ε λ ι ς 13

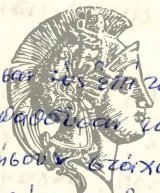
Ἦ ε ο ὦ τ η ῶ ι ς 1

- Θερειμός των Δημητριακῶν -

Γιὰ ὅλα τὰ δημητριακὰ ἐγένετο καὶ γίνεται προπλά-
θεια θερειμοῦ ὅσον τὸ ὕψιστον καμηλοζέρον ἢ ὕψιστον μέχει-
ρὰς ρίξαι αὐτῶν, καθ' ὅσον ἤθελον νὰ μάθουν περιβόζε-
ραν καλαμῖαν. Διότι ἡ καλαμῖα (πού μέ τὸ ἀλώνισμα
θὰ γίνη ἀχυρον) θὰ χρησιμοποιοῖται ὡς φωτογραφία.

Ἑρώτησις 2

Ἐπεὶ οἱ καλλιέργηται ἦσαν ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἴδι-
α καὶ τῶν παραφῶν προβάθουσιν, καὶ προσπαθοῦν κα-
τὰ τὸν θερειμὸν τοὶ μὴ ἀφύβοντες ἐξέχουσιν ὀρθίως. Ἐὰν πα-
ραδόξους ἔμειναν ἀραὶ ἐλάχυσες ἔλεγοντο «επαρτὰ»
οἱ γεωργοὶ ἔλεγον συμευριμένους ἐπ' αὐτῶν. «Μὴν
ἀφῆντε **επαρτὰ** ἐξὸ χωράφ' εἶν' ὑφίμα ἀπ' τοῦ θρόπῳ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 13

Ἐρωτηεὶς 41

Ὁ θερικτής εἰς τὸ χέρι του καὶ μέτρητ' ἡ βοήθεια τῆς
παλαμαριάς κρατῶν 3 ἢ 4 δακτυλίδες, πού ὄλες μαζί αὐτὲς
ἐκκαλοῦντο χερσὶ. Τῇ χερσὶ ἐξοπλιστὴν ὁ ἴδιος θερικτής
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐπὶ αὐτῆς ἐξοπλιστὴν 2 ἕως 3 χερσὶς
κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε οἱ βράχους γὰρ ἔχουν πῆλ' αὐτὴν
κακῶθουντο. Αἱ δύο-τρὶς αὐτῆς χερσὶς ἐκκαλοῦντο κερό-
βολοι.

Καὶ πού κρατῶντε μὴρῶν ἀπ' ὀλίγης τῆς θερικτής
ἐλέγχοντο ὄργανοι. Ἐλέγχετο ἔτσι, διότι ἔμοθεν τὸν
ἀγρόν πρὸς θερικτὸν εἰς γεμάχια, πού τὸ καθε γεμάχιον
ἐλέγχοντο ὄργανοι. Ἐτσι πρὸς καλὴν θερικτὸν ἔμοθεν
τὸν ἀγρόν εἰς ὄργανοι ὁ ὄργανοι καὶ ἀποκαθύναν
οἱ ἄλλοι θερικταί.

Τελειώνοντας πὺν θερικτὸν ἐκάλεσαν ὄργανοι οἱ θερικταί
ἐκκαλοῦντο γιὰ λίγο πρὸς ζευγούρατιν.

Οἱ ἄνδρες καὶ αἰγυταῖες κατὰ τὸν θεριεῖον εἰς τὰς ἀρι-
στεράς κήρας ἔφερον ἐργαλεῖον τὸ δοῦσον ἐλέγετο πα-
λαμαριά. Τοῦτο τὸ ἐφορῶντες τοὺς φρεῖς περὶ τὰς
δαυῶνας. Ὁ βωπὸς αὐτῆς ἦτο ἀφ' ἐνὸς μὲν γὰρ προφυ-
λάσσει τοὺς δαυῶνας τοῦ φοιτῶ ἀπὸ τοῦ κώψιμο τοῦ λε-
πειῶ (ὅσοι ἐδέχοντο μὲν λελεῖν φοροῦσαν παλαμα-
ριά), ἀφ' ἑτέρου δέ, χιάνην ἀποφύγειν διπλασίαν ἢ καὶ
περιβρομέρας ποδότης δημηγοροῦν ἀπὸ τοῦ γυμνίου κέραι.
Ἡ δὲ ἐκείνη τὴν ἑξῆς μερὴν (τὴν πορφυρὰν τῆς κατωτέρου
ἐκδόσεως καὶ ἢ τοῦ ζύγιου).

παλαμαριά

Σελίς 15
Ἐρῶτις 4

Ἐδίδεγο καὶ δίδεγα προβοή ὡς πρὸς τὴν ἡμέρα τῆς
ἑβδομάδος κατὰ τὴν δόξαν ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερινός.
Ἐπρεπε δὲ νὰ ἀρχίσῃ Δευτέρα ἢ Τετάρτη ἢ τὸ πολὺ
Παρασκευή. Ἐπὶ οὐδενὶ λόγῳ Τρίτη ἢ Πέμπτη, ἔδω-
ροῦτο καὶ θεωρῶται ἡμέραι "χουρβούδιοι".

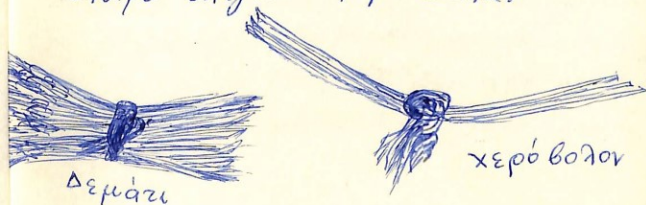
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σε κάθε δύο ή τρεις δερμάτις ακολουθούσε ένας
εργάτης για το δέσιμο, αὐτὸς ἐλέγχετο μπαχλατῆς.
Ἐμάθωνε 4-5 χερσὲς καὶ ἔκανε μία ἀγναφία
τὴν ὁποῖαν ἔδενε. Τὸ δέσιμο γινόταν μὲ τὸ ἴδιο
επαρτό ἀφ' οὗ πρῶτον ὁ μπαχλατῆς (πρὶν ἀπλάττειν
ἀρχίβει τὸ δέρισμα) εὗρισκε τὸ μεγαλύτερον εἰς
ὑψος επαρτόν, τὸ ἐμάθωνε καὶ ἐάν μὲν αὐτὸ
ἦτο ἀρκετὰ ὑπὲρ τὸ ἐκράννε μὲ νερό για
ἀκαθάρτησιν, ἐάν δὲ ἦτο καθαρὸν γὰρ τὸ
ἐκρημικοποιούσε για δέσιμο ὅπως ἦτο παρὶς βρέξι-
μο καὶ ἔτι τὸ δέσιμον ἐδούλετο καλύτερον.
Αὐτὰ δὲ τὰ επαρτὰ πού ἐκρημικοποιήντο για
δέσιμο ἐλέγοντο χερὸ βολα.

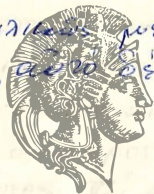

Σελ'ς 16

ῥωτ'ηεις 3

Τὰ δεμάτια μετὰ τῷ δέεικτον ἔαν μὲν τὰ
 επαρία ἦτο ξηρά εὐτελευτήοντο ἀμέσως, ἔαν
 δέ, δὲν ἦτο ξηρά, τὰ εὐποθεῖν ὄρθια (δηλαδή
 μὲ τὸν ἐλάχυν πρὸς τὰ ἄνω) ἐπὶ ὀλίγας ἡμέ-
 ρας διὰ τὰ ξηραθῶν. Μετὰ εὐτελευτήοντο
 ἀνὰ 30-40 δεμάτια εἰς ἕνα μέρος τῷ ἄρῳ
 καὶ εὐποθεῖντο κυκλῶντες μὲ τὸν ἐλάχυν πρὸς
 τὸ κέντρον τοῦ κύβου, αὐτὸ δὲ ἐλέγχο τειρέν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σ Ε Λ Ί Σ 18

Έ Ρ Ω Τ Η Σ Ι Σ α' 2

Ὁ χώρος ὅπου ἐξοποδεύντο τὰ δερμάτια πρὸς ἀλ-
νιβμόν λέγεσθαι δερμωνιά. Τὰ δερμάτια μετεφέροντο
ἀπὸ τοῦ τειρένι μὲν τὰ φύα, φορτωμένα κατὰ τέτοιον
τρόπον ὥστε οἱ βλάχες τὰ εἶναι πρὸς τὰ κῆνω.

Ἐνταῦθα μετεφέρωντο ὅλα, ἐξοποδεύοντο εἰς ἑωρὸν,
ὡς ἐξῆς. Στὴν ἀρχὴν ἔκειτο 5-6 δερμάτια μὲν πρὸς
βλάχας πρὸς τὰ ἄνω, ἔπειτα ἐξοποδεύονταν κατωτέρως
δερμάτων εἰς τὰ πρῶτα 5-6 καὶ ἀναφέροντο. Ὁ δὲ προ-
ηωρῶν πρὸς τὰ ἄνω ὁ ἑωρὸς ἐβλάχωνε καὶ ἔτι
ἐβληματίζετο ἕως κῆνος. Οἱ βλάχες εἰς τὸν κῆνον
αὐτοὺς ἦτο πρὸς τὸ κῆνον. Αὐτὸς δὲ κῆνος ἐφέχετο
δερμωνιά καὶ ἡ ἐργασία αὐτῇ ἐλέγετο δερμωνιαβία.
Τὰ ἐδερμωνιαβία τὰ δερμάτια διὰ δύο ἁβύας.
Πρῶτον γὰρ τὰ προσυλάβουν ἀπὸ τῆν βροχή καὶ
δυνάμεν ἀπὸ τοῦ φάσματων φύων καὶ τῶν τινυθῶν.

Σελίς 19

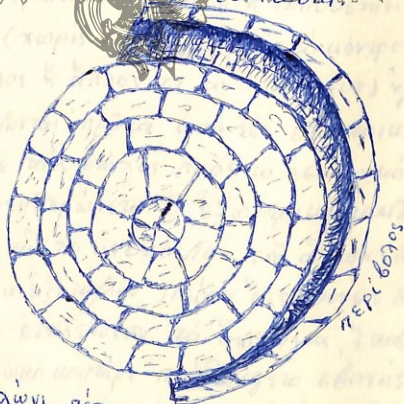
Ἐρωτηθίς 5

ὑποήρπον ἀλώγια οἰμογενειαυά δηλαδὴ τὰ ἀνήκον
 εἰς μιὰ οἰμογένεια καὶ ἀλώγια εἰς περιβοσέρας οἰμογε-
 νείας. Εἰς τὸ οἰμογενειαυόν ἀλῶν, ἀλῶνιζε πρῶτα
 αὐτός πὺν τῶδε καὶ μετὰ μποροῦσε νὰ ἀλῶνιθῃ καὶ
 ἄλλη οἰμογένεια χωρὶς τὰ πληρώβη τίποτε.

Εἰς τὸ ἀλῶν πρῶτον ἀνῆλθε εἰς περιβοσέρας οἰμο-
 γενείας ἔρρηκτον λαχρό, ποιά οἰμογένεια θὰ ἀλῶ-
 νίθῃ πρῶτον. (ὁ λαχνός ἐστὶν ὁ ξοχαράναια. "ὅσες
 οἰμογένειαι ἔχουν τὸ ἀλῶν τὸ εἶναι καὶ τὰ ξοχα-
 ράναια διαφορετικὰ μέλη τῶν κοινῶν. "ὅσοις
 ἔδωκεν τὸ μαχαρύνειο θὰ ἀλῶνιθῃ πρῶτος, μετὰ
 ὁ ἀμύνειος παρὰ μᾶλλον καὶ οὕτω καὶ οἱ ἄλλοι).
 Δὲν δωρῆκε ἀριθμὸν χρόνον γιὰ τὸ ἀλῶνιθῆναι.
 Μόλις θὰ ἐξαλείωνε ὁ πρῶτος, θὰ συνίχιζε ὁ ἄλλος.

Ἐρωτήσεις 7

Εἰς τὴν περιφέρειάν μας ἐκρημμοποιοῦν ἓν
 εἶδος δελωτιῶν τὸ πετράλωνα πού τὸ δάπεδό του
 ἦτο βρωμένον μὲ πλάκες. Τοῦτο εἶχε μορφή
 πεγῶν αὐτῶν. Οἱ πλάκες ἦσαν βρωμέναι α-
 υγιῶς. Ἐάν τὸ ἔδαφος ἦτο ὁμαλὸ εἶχε γύρω
 γύρω περίοδοι υγιέμενος μὲ πέτρας ὕψος 25 ἕως
 30 ἐκατοστά. Ἐάν τὸ ἔδαφος εἶχε μικράν ἀρίστην
 τὸ ἀλῶνι εἶχε περίοδοι μόνον ἀπὸ τὸ μέτρος πᾶν
 ἈΚΑΔΗΜΙΑ 25 ἕως 30 ἐκατοστά. ΔΑΔΕΝΩΝ

Ἐλῶνι πέτρινο
 (πετράλωνα)

Σελίς 19

Ἑρῶ τ η β ι ς θ

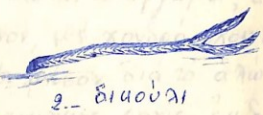
Ἡ προετοιμασία τοῦ ἀθλοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀθλωνισμοῦ δὲν ἐγίνετο εἰς καθορισμένην ἡμέραν. Ἡ ὥρα ὅμως ἔπαιφον ρόλον ὡς πρὸς τὸν ἀθλοῦμόν. Συτήθως ἡ ἐργασία τοῦ ἀθλωνισμοῦ ἤρχιζε τὴν 8^{ην} ἢ 9^{ην} ὥραν διότι δὲν ἔπρεπε γὰρ νύαρχη καὶ ὅλην νυχθραβία καὶ ὅσοι αὕτη ἐρωόδιζε τὸ δραματικὸν γινώσκων βλαχύων.

Ἑρῶ τ η β ι ς ι θ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ ἀπλοῦς τῶν δευτέρων δηλαδὴ ἡ τοποθεσίς τούτων εἰς τὸ ἀθλῶνι (χωρὶς γὰρ ὑπάρχει εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀθλοῦ ἀλώεργος ἢ ἄλλον τι ἀντιμέμενον) ἐγίνετο κυλικῶς, ἀρχίζοντες πρῶτα ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν περίμετρον αὐτῶν μὲ τὸν ἐλάχυσ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀθλοῦ. Ἐφ' οὗ ευνεπληρῶνεν ὁ ἐξωτερικὸς κύκλος, ἔπειτα διεκωρπίσθη εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῷ ἀθλοῦ τὰ δευτέρω χωρὶς γὰρ ἐξέτασαν ποῖαν διεύθυνσιν θά ἔχον οἱ ἐλάχους. Ἐφ' οὗ ἐξετελείωνον τὸ ἀθλῶμα, ἔκωβον τὰ δευτέρω μὲ ἓνα εἰδικὸν κοπήρι ποῦ ἐλέγχον ἐβαρύν. Τέλος δὲ ἐνός ἡ ἀθλῶν ἐργασίαν τὸ ὅπως ἐλάττω διμοῦλι ἐκωρπίσθη τῆς ἐλάχους. -

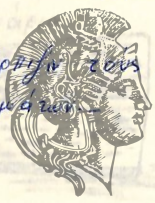
Σελίς 19
Ἡ ῥωτηγίς 10

1- μέ τον ξθαρά ἔμβον γά δερίματα των δεματιών -

2- μέ τό δικούρι διεκώρην τους ετάχυσ μεζά α-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ ἔδουάνη

Ἐπὶ πλείστοι κατὰ διαστήματα ἔσφεν κοπτερά μετὰ
λίγα ἔλασματα. Τὸ μηχανισμὸν τοῦτο μετὰ ἐλάνου
ἔδουάνη. ἔδω ἔσφεν κοπτερά μετὰ λίγα ἔλασματα
ἐπὶ των κοπτερά μετὰ λίγα ἔλασματα. Τὴν ἔδουάνη ἐπὶ
μετὰ λίγα ἔλασματα. Τὴν ἔδουάνη ἐπὶ μετὰ λίγα ἔλασματα.

Σελίς 21

Ἐρώτη γ!

Οἱ βόες ἐφύοντο ὅπως καὶ εἰς τὸ ὄργανον, εἰς τὴν δὲ-
 λιν τοῦ ὀρόρου προέδενον, μὲ χονδρὸ εἰκοτὶ **μήκους**
 2,50 μ. περίπου, μηχανικὸν μέτρον διὰ τὸ ἀλῶνισμα.
 Τοῦτο δὲ ἦτο σχοδρὴ ἐπιμήκης βαλὶς ἐκ δύο γε-
 μαχίων (συνδεδεμένων μεταξὺ των σταθρῶς) ἣ ὁποία
 ἦτο ὠπλισμένη εἰς τὴν κἀω ἐπιγάνεια (ὡς τῆς κα-
 τωτέρω εἰκότος) διὰ κοπτερῶν λίδων. Οἱ λίδαι
 αὐτοὶ ἐλέγοντο βουργόρια ἢ τσαμπακόπερες,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἢ ἡ δουάνη

Ἐπὶ πλέον δὲ κατὰ διαβήματα ἔφεν κοπτερὰ μετὰ-
 λινὰ ἐλάβερα. Τὸ μηχανικὸν τοῦτο μέτρον ἐλέγετο
ἀδουάνη. Ἐκείνη ἐβύρετο κυλισμῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου
 ἐπὶ των ἐβρωμένων σταχίων διὰ των ἀλωνισμένων ὑπό-
 των ἐφωχμένων *ψώνων* (βοῶν). Τὴν ἀδουάνην ἐπρο-
 μηθεύοντο οἱ γεωργοὶ ἀπὸ τοῦ ἐλεύθερον ἐμπορίων
 ἦτοι ἐκ τῆς πόλεως Βόλων. —

Συνέχεια βελίδος 21

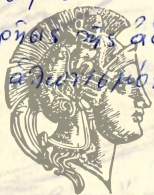
-35-

ἔρωτες γ'

Αἱ διαστάσεις τῆς ἀδοιάνης ἦτο: μήκος 1,50 μ.
τὸ ὀπίσθιον αὐρον ἦτο 80 ἐκστ. καὶ τὸ ἐμπρόσθιον
50 ἐκστ.

Τὸ ἐμπρόσθιον μέρος, ὃ λαμβάνει ὡς ἐλέγχο,
ἦτο θλίβη ὑψωμένος γιὰ νὰ μὴ συβωρεύονται
οἱ βράχους κατὰ τὸ εὐρύκτο.

Σήμερον δὲν γίνεται χρῆσις τῆς ἀδοιάνης καὶ ὅσον
πρὸ 15 ἐτίας ἔρχεται ὁ ἀπαιτούμενος μὲν ἀρμόζων
ἀκαδημία ἀθλητῶν -

ὅπλα ἢ παλαιά

ὅπλα τὰ ἀπαιτούμενα τὰ ὅπλα ἐκτελεσθήσονται
διὰ τὸ ἀπαιτούμενον ὅπλα.

Σελὺς 22

ἑρῶτης 12

Κατὰ τὸν ἀγωνισμόν ἔχρησιμοποιοῦν τὰ ἑξῆς
ἐργαλεῖα:

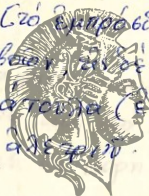
Ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἐργαλεῖα τὰ ὅποια ἔχρησιμοποιοῦντο
διὰ τὸ ἀγωνισμὸν ἦσαν ξύλινα.

Ἐρωτηθεὶς 13

Ὁ γεωργὸς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωσιμῶν μὲ τὸ
 δικούλι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλὼν, ρίπτει ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ
 τὸν ὀπίσθεν διαγράφουν τὰ τὰ φύα μὲ τὸ ἀλωσιμῶν μη-
 χάνημα τοὺς ἀνέμους ἐντὸς. Ἐντὺ κοπῶν ἐπὶ ὅλην
 οἱ ἐντὸς, ὁ γεωργὸς μὲ τὸ δικούλι ἔκτανε τὸ πρῶτον
 γύριμα μὲ τὸντο, ἀρκίζοντας ἀπὸ μὴ ἀντὶ τῷ ἀλω-
 σίῳ. Μετὰ ἐκτενίσθη τὸ ἀλὼν καὶ ἀντὶ ἐκτενίσθη
 ἐντὶ περιβάλλοντες οἱ ἐντὸς, ἐκτενίσθη γύριμα τῶν ἐντὸς.
 ἌΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΟΝ
 ὡς μὲ τὸ ἀλὼν. Τὸ γύριμα μὲ τὸ ἀλὼν
 ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὁποῖο φορά. Καὶ τέλος τὸ
 γύριμα, (ὅταν πλέον ἐπληρώσῃ τὰ γίνη τὸ ἀλὼν, ὅπως
 λέγουν οἱ γεωργοί) ἐκτενίσθη μὴ φορά μὲ τὸ ἀλὼν
 ἐκτενίσθη πρὸς τὸ τέλος τῶν ἀλωσιμῶν ἐντὸς. -

Δὲν εἶχον εἰδικὴν ἀλυνόμενρον ἢ ἄλλο τι διά τῃ
 ὁδηγεῖν καὶ τὸ κούνημα τῶν βῶων κατὰ τὸ ἀλύνεμα,
 ἀλλὰ ἐκρητιμοποιοῦσι τὴν ἴδιαν βέργαν, τὴν τοῦ ὀργώ-
 ματος ποῦ ἐλέγετο βουιέντρα ἢ κεντιά (περιβόζερν
 ἐγένετο χρήσις τῆς λέξεως **ΚΕΝΤΙΑ**).

Ἡ βέργα ἦτο βύλινη καὶ εἶχε δύο μέρη περὶ πν μήκος.
 Εἰς μὲν τὸ ἓν ἄκρον (τὸ ἐμπρόσθιον) ἔφερε καρφάκι,
 διὰ τὸ κέντιγμα τῶν βῶων, τὴν δὲ τὸ ἕτερον ἄκρον (ὀπίσθιον)
 ἔφερε μία μεγάλη **ΔΟΦΗΝΙΑ** (ἢ **ΔΟΦΗΝΙΑ**) διὰ τὸ κέντιμο
 καὶ τὸ καθαίρεμα τῷ ἀλύνειν.

βουιέντρα ἢ ΚΕΝΤΙΑ
 (διὰ τὰ βόδια)

Σελίς 25

Ἐρωτησίς 22

Κατὰ τὸ ἀλώνισμα μέτῃ φωῶ, ἐτραγουδῶντο διά-
φορα τραγούδια διὰ τὰ γίνεσθαι πρὸ εὐχάριστη ἡ ὅλη ἐργα-
σία. Συνήθως ἐτραγουδῶντο τὰ ἑξῆς τραγούδια.

- 1.- Κάτω ἐπὶ δαφνοπόταμο,
- 2.- Ὁ πόταμος ἐέρπει πλατῖα
- 3.- Κάτω ἐπὶ δαυὶά πλατῖα.

1.- Κάτω ἐπὶ δαφνοπόταμο
Κάτω ἐπὶ δαφνοπόταμο καὶ ἐπὶ πολλὰ μνηστῆρα
τὸ γαῖζοναὶ μ' ἔχαθα βεῖς ἐπὶ ὄρη μ' ἐπὶ γῆριβα
τῶρα ζέλλεξ' ἐπὶ δῶδ' μᾶς ἐπὶ γιὰτὶ μαλόντι ἡμέτερον
καὶ μὲ βιωῶνται ὁ κῆρ' ἐς μιν.
καὶ ἀκούομαι μὲν ἐπὶ φραγμῶν
καὶ μέγα φράγμος μὲ ἀγαπᾷ
καὶ βερετσίανος μ' ἀχισαλῖα.

Χρυὸν λεῖον μούγεγε, καὶ τὸ φῶς, καὶ τὸ ῥιζα
μὲν ἐπὶ γεντοῦνι τῶνθα, τὰ καὶ μὲν τὸ τρανὰ μέρο
καὶ ὅλο τὸ βαρυνάμερο. —

Σελίς 25

Ἑρώτησις 22 (βυνέχεια)

2. - ὁ πτόταμος ἐέρνει ἡλαδία

ὁ πτόταμος ἐέρνει ἡλαδία

καὶ ἡ θάλασσα καράβια

τῆς θοδώρακας τὸ μάχηλο

ἐέρνει τὰ παλληκαρία

- θοδώρα δώδ' μας φίλημα

καὶ δώδ' μας μαύρα μάγια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- Πὼς νὰ εἶς δώδω φίλημα

εἶς δώδω μαύρα μάγια

Σὺν πάη ἡ μάγτα με' εἶν' ἐμπελιδία

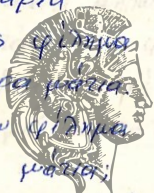
πατέρας μ' ἐτὸ παφάρι

Τὰ δυὸ δερψάγια μ' ἐτὸ σχολιό

δ' ἓνα καρτί διαβάθρον

Τότε εἶς δώδω φίλημα

τότε εἶς δώδω μαύρα μάγια. -

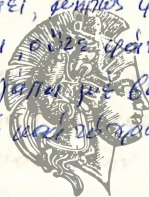
ΑΘΗΝΩΝ

3.- Κάτω ἐπὶ δαβιά πλαγάνια

Κάτω ἐπὶ δαβιά πλαγάνια εἶναι ἀνύθρηκτα
καθότι δυνάμις πλαγάνια καὶ μὴ λυγρὰ
καθότι καὶ τῶν καὶ πίνουσι καὶ τὴν ξέλασαν

- Διακρινόμενα μ' εἶναι ξέλαση, ξέλαση αἰσθητή
μήπως ἡ βίαιος δὲ παλαίει, μέλως φάντασμα;
- Οὐδέ ἡ βίαιος μὲ παλαίει, οὐδέ φάντασμα

τοῦ πλαγανίου ἡ ἀγάπη μὲ βαλάντιον
καὶ ἔχασα τὴν ομορφίαν καὶ τὸ πρῶτον μου. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 25

Ἑρώτησις 23

Τό 1901 ἔγινεν τὸ πρῶτον ἡ κρήβις ἀλωνιδομηχανῆς. Ὁλίγα ἐκ τῶν ἐπαρῶν τῶν χωρικῶν ἠλυνίταιοι διὰ τῆς ἀλωνιδομηχανῆς, διότι ἦτο δύσκολος ἡ μετακίνησις αὐτῆς ἀπὸ περιοχὴν εἰς περιοχὴν καὶ ἐπὶ πλέον, ἡ συζυγία τῶν ἐπαρῶν ἦτο δυσχερὴς εἰς κατ' ἀλλήλου μέρος διὰ ἀλωνισμόν, λόγῳ τῶν ὀρνυδῶν ἐδάφους.

Ἡ μηχανὴ ἦτο ἰδιοκτησίαν ἐκὸς χαιουμήμονος κα-
 τ' ἀποφασίσαντος ἐκ Βόλου, ἀνδρα, Κωνσταντῖνος Κυλαβάνης.
 Ἀὐτὴ ἐλκετὴρην μὲν αἶψαν. Τὴν ἐκφυρὸν ἄλυσαν
 διὰ τὴν μετακίνησιν ἀπὸ ἀριστερῆς εἰς δεξιὰν.
 Ἀποσπᾶτο ἀπὸ δύο τμήματα, τὸ ἓν ἦτο ἡ ἀετομη-
 χανὴ, διὰ τὴν συσπείρασιν τῆς κινήσεως εἰς τὸ ἀλωνιδο-
 μὸν συζυγίαν καὶ τὸ ἕτερον τὸ ἀλωνιδομὸν τμήμα.
 Ἡ ἀετομηχανὴ ἔκλυε ζύλα καὶ ἄχυρα, συσπείραζε τὴν
 κίνησιν εἰς ἓνα ἰσχυρὸν 20 μ. περίην καὶ οὕτως ἐδι-
 δε τὴν κίνησιν εἰς τὸ ἀλωνιδομὸν τμήμα.

Ἐκφυρὸν 8 ἢ 10 ἄτομα περίην διὰ τὴν
 ὅλην λειτουργίαν. τῆς.

Σελίς 25

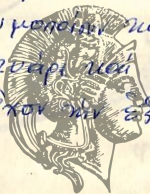
Β'. Λίχνιμα

Ερώτησις 1.-

Οἱ ἀλωνιζόμενοι βλάχες οἱ ὅποι ἦσαν ἔτι μοι διὰ τὸ
λίχνιμα ἐλέγχοντο στῆμα.

Τὸ στῆμα ευβωρῶεται εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀλωνα
εἰς σῆμα ἐπίμνητες πού λέγεται λαμνί.

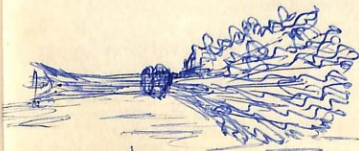
Τὸ δὲ ἐργαλεῖον πού χρησιμοποιοῦται διὰ τὴν ευβω-
ρῶσιν λέγεται εὐάρια ἢ παπαδιά. Τούτο ἦτο τὸ κύριον
ἐργαλεῖον εἰς τὴν ἐκρημιμοποίησιν καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα ὅπως
τὸ καρπολόι, τὸ ψαράκι καὶ τὸ φουιάλι (ἀλωνο-
φουιάλι). Ταῦτα ἔχον τὴν ἑξῆς μορφήν.

εὐάρια ἢ παπαδιά

καρπολόι

φουιάλι

Προτοῦ ἀρχίζει τὸ λίχνιμα
οὐδὲν ἔθιμον γίνεσθαι.-

Σ Ε Λ Ί Σ 26

Ἑ ρ ὠ τ η σ ι ς 2

Τό ἀνέμιμα ἐγένετο μέ δύο ἐργαλεῖα. εἰς τὴν
ἀρχὴν ἐκρησιμοποιοῦν τὸ καρπολόι καὶ μετὰ ἀφ' οὗ ἀπε-
χωρίσθη καὶ πῶς τὸ ἄχυρο ἐκρησιμοποιοῦν τὸ ψυάρι.
Ταῦτα ἦσαν ζῶντα καὶ εἶχον τὴν μορφήν τῆς καὶ πο-
δὲς:

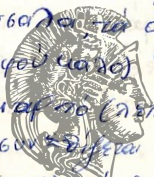

ἔ ο ὠ τ η 6 ις 4.

Τὰ χονδρά τεμάχια τῶν βλακῶν, τὰ ὅποια παρα-
μένουν μετὰ τὸ λίκνισμα λέγονται χονδράδες ἢ κότεαλα.
Ταῦτα ἀποχωρίζονται ἀπὸ τὸν καρπὸν ὡς ἑξῆς.

Κατὰ τὴν ὥραν τὴν λίκνιμαστος, ἀπὸ ἀποχωρισθῶν τὰ
ἄχυρα καὶ ἀρχίζει τὰ μαδορίζει ὁ καρπός, ὁ ὅποιος
τότε λέγεται λεπίδα, καὶ τοσοῦτο θραίνων ἐπάνω εἶναι
λεπίδα οἱ χονδράδες ἢ κότεαλα, τὰ ὅποια μία γυμνασία
μέ τὸ φουμάλι (ἀλωνοφύτου καλὰς) διὰ τοῦ καλίσματος
ἀποχωρίζεται ἀπὸ τοῦ ἐλαφτοῦ (λεπίδα).

Τὰ κότεαλα αὐτὰ δὲν εὐνοῦται εἰς τὸν τόπον μας γὰρ
ἀλωνίζονται διὰ δευτεράν φορά, ἀλλὰ χρησιμοποιοῦνται
ὡς τροφή τῶν ζώων ἢ τῶν ὀρνείων. —

ἔτσι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐνταῦθα μετὰ τὴν
τοῦ τοῦ καρποῦ καὶ τὴν τοῦ καρποῦ. ὅσοι
ἐπὶ τὰ πρῶτα ὅλα ἀπὸ τοῦ ὅπου γινώσκω
(ἐν τῇ) ἢ μαρτυροῦμαι, ἐστὶν ἐλθόντων
ἐνταῦθα.

Σελίς 27

Ἑρῶτη 6156

Ἀφού διὰ τοῦ λιχνίσματος ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα
ἢ διαλογῇ τῷ καρπῷ ἀπὸ τῶ μεγ' αὐτῷ παραμείναντα
πούδρα γεμάκια δηλαδή μὲ ἀπὸ τὰ κότβαλα καὶ τοῖς
ἄλλας ξέναις ὕλαις γίνεται ὑπὸ γυναικὸς διὰ βαρύνειν
τὸ λεγόμενον φουκέλι, ἢ δὲ ἐργασία τῆς γυναικὸς
λέγεται καλὸν κέρμα.

Ἐπειτα γίνεται τὸ ζέλεον καθαίρεμα μὲ τὸ δερμό-
νι. Τοῦτο παλαιότερον ἢ ἀπὸ δέρμα καὶ τὸ γύρω μὲ-
ρος ἀπὸ ξύλου, ἀρτάνει εἰς ἐξ ἀλουμένη ἀποκαταίνα.

Ἡ δὲ ἐργασία τοῦ δερματομαγματος ἐγίνετο ὡς ἑξῆς:

Εἰς ἓν καθαρὸν μέρος τοῦ αἰωνίου καὶ εἰς ἐξῆς
τὸ δερμόνι ἐσώθη βέ ἓνα καρπολὸν καὶ ἑαυτῇ, ἓνας
ἐαυτὸν γεωργῶν ἐδερμόνιζε καὶ ἕτερος μετέφερε εἰς
τὸν τῷ δερμονιῷ καρπολὸν μὲ τὴν βεδάρα. Ὁ αἰσθῶν
ἔπρεπε νὰ περάσῃ ὅλος ἀπὸ τὸ δερμόνι γιὰ νὰ φύγῃ
(ἢ νὰ θῇ) ἢ μορνταρβιά, ἔτσι ἐλέγχοντο αἱ ξέναι
ὕλαι.

Ερώτησις 6

Σέρμονι

καρποῖ

καρπός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

βεσούρα (ζελήν)

ΑΘΗΝΩΝ

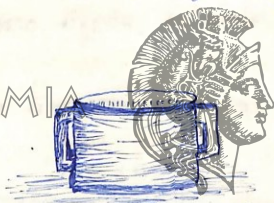
Τὰ ἀνωτέρω εἶναι τὰ ἐργαλεῖα μὲν καὶ ὅποια καθάρισιν
καὶ βέναν ὕλας ἀπὸ τῶν καρπῶν.

Ἐρῶ τῆς γ' 1.-

Δέν ἔδιδετο εἰς τρίτης παρμύα ὀφθαλὴ ἢ μὴ μόνον
 εἰς μεριὰς περιπλώεις πρὸ ἐνομιᾶς τοῦ καίματος τῶ
 μορακωρὶν ὅπου ἔδιδον τὸ τρίτον τῆς ὅλης παραγωγῆς.
 Ἡ μεριὰ ἐγένετο μὲν τὸ βεδούρι. Δύο βεδούρες
 ἀποβελούσαν εἰς τὸ βραμπόλι. Τὸ βραμπόλι ἐβύγισε 20 ἢ 22
 οὐαδες ἢ δὲ βεδούρα 10 ἕως 11 οὐαδες.
 Ἡ ἀναλογία πρὸς ἔδιδετο ἐγένετο τσουρέι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

βεδούρι ἢ βεδούρα

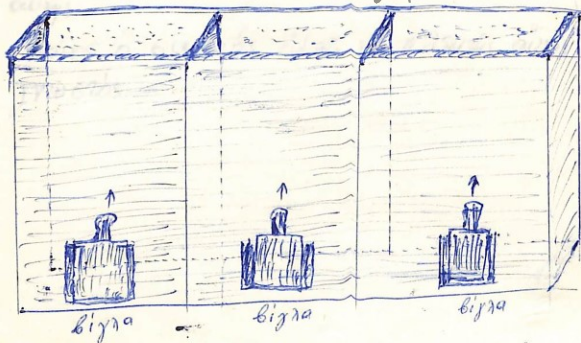
Σελίς 29
Ἔρῳ τῇ 615 3

Ἡ παραγωγή ἀπεδιδέετο ὑπὸ τῷ γεωργῷ ἐνὸς τῆς οἰκίας. εἰς ἓν δωμάτιον ὅπου ἐκρηβίμνε καὶ εἶν ἀποθήκη ἔατε εἰδικὸν κόρινθον μὲ μικρὰ διαμερίσματα, τὰ ὅποια ἐλέγχοντο ἀμυῖαρια. Σὲ καθε ἀμυῖαρι ἔβαλε καὶ ἓνα εἶδος καρπῶ.

Εἰς τὸ καὶν μέρος εἶχε καθε ἀμυῖαρι μία ὅπῃ ἡ ὁδοὶ ἐλέγετο βίγλα. ὁ πῶν ἐξήρχετο ὁ καρπός.

ΑΤΑΔΗΜΙΑ Εἶχον τὸ εἶδος τῆς ἀμυῖαρι εἰσάγεον

Ἄμυαρι

πόρτα βίγλας
ἡς βίγλας

ΣΕΛΙΣ 30

Ἡ ΕΡΩΤΗΤΙΣ 6

Πόλις ἐξελεύσεται τὸ θέριμα ἄφηναι ἕνα μικρό
 κομμάτι ἀδέρικο. Τὸ κομμάτι αὐτὸ τὸ θέριον σταυρο-
 εἶδως καὶ μετὰ τοὺς κομμένους βλάχους καταβυλάσθαι ἡγευή
 εἰς ὁμοίαν εἶχε ἐπὶ τὸ σταυρὸν. Τοῦτον τὸν μετέφερον εἰς
 τὴν οἰκίαν καὶ τὸν ἐποποδῆσαν ὅπως ἐν τῇ πόλει.
 Ὅταν ἀρχόμενον μετέφερον ὅλως τοὺς βλάχους εἰς τὸ
 ἄλῳν, μετέφερον καὶ τὴν πλάτην ἐξέειλ καὶ τὴν ἐποπο-
 δῆσαν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἐξουσίας.
 Κατὰ τὸ ἀδωνιόφον τὸν βλάχον ἐφφύγετο καὶ τὴν
 πλάτην μέγα εἰς τοὺς βλάχους πρὸς ἀδωνιόφον καὶ
 αὐτῶς.

Ποῖος ὁ βυσιός ὅπως ἐν πλάτῃς αὐτῶς δεῖ εἶναι
 γνωστός. -

Ἡ βύλλογὴ ἔγινεν ἐν Κεραμίδιᾳ Μαγνητίας.
Πληροφορηταὶ τῆς ἀνωτέρω βύλλογος:

1. Γεώργιος Στεργίου Μαράγκος, γεωργός, ἔτιον 80,
γραμματικαὶ γνώσεις Δευτέρως Δημ. Σχολείου

2. Ἄννα Δημ. Μαργαλιῶ τοῦ γένους Κ. Ζιάμα,
οἰκονομὴ, ἔτιον 80 καὶ γραμματ. γνώσεις τετάρτης
Δημ. Σχολείου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

[Δημήτριος Ἀεζφίου Καραῖμος, δίδακταλος.

Ἡ βύλλογὴ αὕτη ἔγειτο ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου
ἕως 20 Μαρτίου 1970]. -